

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 13.03.2020
käskkirjaga nr 74

Kaitseväe peastaap
Analüüsi- ja planeerimisosakond
jõukasutuse võime jaoskond

**RATASSOOMUKIGA LIIKLEMISE
OHUTUSEESKIRI
OE 8.2**

Tallinn 2020

SISUKORD

1. peatükk. SOOMUKIGA LIIKLEMISE ÜLDNÕUDED.....	3
2. peatükk. SOOMUKIVANEMA KOHUSTUSED	4
3. peatükk. SOOMUKISIHTURI KOHUSTUSED	4
4. peatükk. SOOMUKIJUHI KOHUSTUSED.....	4

1. peatükk

SOOMUKIGA LIIKLEMISE ÜLDNÕUDED

1. Ratassoomukiga liiklemise ohutuseeskiri (edaspidi eeskiri) reguleerib soomukiga liiklemise üldnõudeid, soomukivanema, -sihturi ja -juhi kohustusi nii rahu- kui ka sõjaajal.
2. Kõik soomukis viibijad peavad olema tutvunud käesoleva eeskirjaga.
3. Kõik soomukis viibijad peavad teadma tulekustuti asukohta ja oskama seda kasutada. Tulekustuti peab asuma kinnitatult kindlaksmääratud kohal, seda ei tohi varustusega kinni pakkida. Tulekustuti peab olema kontrollitud ja varustatud seda tõendava kleebisega.
4. Sõidu ajal peavad soomukis viibijad kandma kiivrit ja kuulmekaitsevahendeid (nt kõrvatroppe või -klappe).
5. Sõidu ajal peavad ukselehtede ja luukide fiksaatorid olema suletud asendis, et uks või luuk ei avaneks iseenesest. Soomukist väljudes tuleb ukse ja luugid sulgeda.
6. Soomukist väljuja peab veenduma, et teda ei ohusta mööduvad sõidukid. Soomukist võib väljuda alles pärast juhi/soomukivanema lubavat märguannet või luba. Juht/soomukivanem peab enne loa andmist veenduma väljumise ohutuses. Maanteel soomukist väljudes tohib olla ainult paremal pool soomukit, välja arvatud juht, kes kontrollib või remondib soomukit.
7. Vintsi tohivad käsitseda ainult asjakohase väljaõppe saanud isikud. Vintsimiseks moodustatakse meeskond, keda juhendab üks kaitseväelane. Ülejäänud üksus on ohutus kauguses (poolteist trossipikkust, nt 10-meetrise trossi puhul 15 meetrit). Töötada tohib ainult töökorras vintsi. Enne vintsi kasutamist tuleb veenduda, et tross ei oleks lohakalt kokku keritud, katkenud ega kokku muljutud, et vältida trossi kahjustamist või rebenemist. Lahtikeritud vintsitrossist ei tohi üle astuda. Kui tross ei ole pingul, tuleb trossi ületamiseks astuda trossi peale. Trossi kasutades tuleb kanda selleks ettenähtud töökindaid.
8. Plokkide ja seeklite kasutamisel tuleb kontrollida, et need oleksid töökorras ja varustatud splintidega.
9. Kui soomukijuht, -sihtur või -vanem kahtleb, kas antenn mahub oksa, elektriliini, sidekaabli või muu takistuse alt läbi, tuleb rakendada ohu või kahju tekkimist välistavad abinõud. Soomukijuht peab soomuki peatama ja andma sihturile korralduse antenn masina külge kinnitada või antenni käega kinni hoida, kuni takistuse alt on läbi sõidetud. Samuti tuleb soomuki antennide külge siduda nõör, mille abil saaks antennid alla tõmmata ja masina külge kinnitada, kui olukord seda nõuab. Õppusealale sõites peavad antennid olema masina külge kinnitatud.
10. Soomuki sees peab varustus ja relvastus olema paigutatud ning kinnitatud selliselt, et sõiduki ümberpaiskumisel või küliliminekul esemed ei vigastaks soomukis viibijaid. Sarnase ohu tekkimisel peab soomukijuht või -sihtur hoiatama kõiki soomukis viibijaid. Soomukisihtur ja tagumises ruumis viibijad peavad hoidma kinni soomuki laes olevatest käepidemetest. Soomukijuhi kohal ja kõrvalistmel istujad peavad toetama oma käed soomuki lakke ja suruma ennast soomuki istme vastu.
11. Silda või vesitakistust ületades peavad soomukijuht, -sihtur või -vanem sellest soomukis viibijaid teavitama ja nõudma rakmete/vestide kinnituste avamist. Samuti peab relvarihm olema keha ümbert eemaldatud, et vältida lisaraskust ja vähendada kinnijäämise ohtu vette paiskumisel. Soomuki tagumiste uste hüdroüsteem peab enne silla või vesitakistuse ületamist olema välja lülitatud.

2. peatükk

SOOMUKIVANEMA KOHUSTUSED

12. Väljaõppel või soomukiga liikudes peab üksuse ülem määrama soomukivanema. Soomukivanemaks on jaoülem ning isikkoosseisu jalastumisel soomukisihtur, kes on saanud asjakohase väljaõppe.
13. Soomukivanem on kohustatud:
 - 13.1. tutvustama sõitjatele ohutusnõudeid enne sõidu alustamist;
 - 13.2. valima marsruudi, mis võimalikult vähe takistaks teisi liiklejaid;
 - 13.3. võimaluse korral vältima läbisõitu linnadest ja liiklemist tiptundidel;
 - 13.4. ohutuse tagamiseks andma sihturile või soomukis viibijatele korralduse mehitada torn või luugid linnasõidul, ristmikke ületades, piiratud nähtavusega alal ja manööverdumisel (k.a maanteesõidul).
14. Allüksuse ülemad ja soomukivanemad peavad enne sõidu alustamist veenduma, et sõidukijuhid on kained ning nende tervislik seisund võimaldab liikluses osaleda. Rikkumise avastamisel tuleb juht kohe roolist eemaldada.

3. peatükk

SOOMUKISIHTURI KOHUSTUSED

15. Kitsastes kohtades ja tagurdamisel juhatab juhendaja soomukit maast, kasutades käemärke. Juhendajaks on eelkõige soomukisihtur. Sihturi puudumisel määrab soomukivanem või soomukijuht juhendajaks mõne muu meeskonnaliikme.
16. Sõidukite vahel juhatab juhendaja soomukit selle kõrval, mitte sõiduki ja takistuse vahel kõndides. Kinnisel territooriumil (väeosa, majutusala, välilaager) kõnnib juhendaja alati soomuki ees. Soomuki juhendaja peab asuma soomukist nii kaugel, et juht näeb teda kogu pikkuses. Pimedas peab juhendaja kasutama valgusallikat (taskulamp, pealamp vms). Kui tagurdamisel ei ole juhendaja veendunud manöövri ohutuses või ei näe täpselt, tuleb kasutada kõrval olevate kaitsevaelaste abi.
17. Sihturil, soomuki juhatajal ja teistel isikutel on keelatud soomuki ees joosta. Soomuki, sihturi või soomuki juhataja liikumiskiirus õuealal ja parklas ei tohi ületada 5 km/h.
18. Soomukisihtur ei pea maanteesõidu ajal tornis olema. Soomuki torni mehitab sihtur pärast sellekohase käsu saamist soomukivanemalt. Maanteesõidu ajal peab soomukisihturi ja soomukijuhi vahel olema side kogu aeg, sõltumata sellest, kas soomukisihtur asub soomuki tornis või mitte.
19. Soomuki kõnesidesüsteem (ik *intercom*) peab olema töökorras. Töökorras olekut kontrollivad soomukijuht ja -sihtur enne sõidu alustamist. Probleemi avastamisel teavitada viivitamatult kompanii juhtkonda.

4. peatükk

SOOMUKIJUHI KOHUSTUSED

20. Soomukijuht peab olema terve ja puhanud, s.o seisundis, kus ta on võimeline õigesti tajuma liiklust ning täitma täpselt liikluseadust ja teisi õigusakte.
21. Soomukis tulekahju puhkedes tuleb esmajärjekorras evakueerida isikkoosseis, seejärel laskemoon ja lõhkeaine, relvad, sidevahendid ning muu varustus. Märgetes suitsu või tundes põlemisele viitavat lõhna, peab juht kohe soomuki peatama ja kontrollima selle tehnilist seisukorda.

22. Soomukijuht on kohustatud:
- 22.1. linnasõidul, ristmikke ületades ja piiratud nähtavusega alal (asula, välilaager) liigeldes küsima vajaduse korral manööverdamisel abi soomukis viibijatelt;
 - 22.2. kontrollima, et koorem oleks koormarihmadega kinnitatud. Varustuse paigutamisel tuleb jälgida, et vajaduse tekkides oleks võimalik kiiresti soomukist väljuda. Soomuki lisavarustus või üksuse varustus ja maskeering ei tohi blokeerida mootori õhuvõtuava ega soomuki soojendussüsteemi;
 - 22.3. talvisel ajal peab maskeerimisvõrgu enne maanteesõitu eemaldama, et vältida soomuki pinna ja külgede jäätumist.
23. Maanteel liigeldes peavad soomuki sõidutuled ja kollane vilkur olema sisse lülitatud. Piiratud alal ja sellekohase korralduse saades võib sõita ilma tuledeta, kasutades öövaatlusseadmeid (vastutuleva sõiduki lähenedes tuleb ohutuled sisse lülitada).
24. Lumekettide kasutamise vajaduse otsustab soomukijuht. Lumekette tuleb pärast kinnitamist vähemalt kaks korda pingutada. Lumekettidega ei tohi sõita kiiremini kui 50 km/h.
25. Enne sõidu alustamist peab juht veenduma, et soomuki ukсед on suletud, rataste all ega lähiümbruses ei ole esemeid, isikuid ega muid segavaid objekte. Juht peab veenduma, et kogu isikkoosseis on valmis soomukiga liikuma hakkamiseks.
26. Soomukijuht peab valima oma kogemusele, maastikule ja aastaajale sobiva sõidukiiruse. Enne järskude manöövrite sooritamist peab juht sellest isikkoosseisule teada andma.
27. Käesolevat eeskirja haldab jalaväeinspektor.